

prof. emeritus Zorko Kos, dipl. ing. građ.

(Šumber, 2. veljače 1930. – Opatija, 23. studenog 2018.)

Dana 23. studenog 2018. godine napustio nas je profesor emeritus s Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Zorko Kos.

Mi, njegovi kolege, studenti i prijatelji s Građevinskog fakulteta u Rijeci i sa Sveučilišta u Rijeci, iskazujemo punu zahvalnost i poštovanje profesoru koji nas je zadužio svojim predanim radom, ogromnim znanjem, bogatim iskustvom i profesionalnošću koju je godinama nesebično prenosio na sve nas. Njegov profesionalni angažman nije bio rutinski: znatiželjnog i nemirnog duha uvijek je svoj posao shvaćao kao poligon za promatranje, istraživanje i unaprjeđivanje kvalitete ljudskog rada. I bez obzira na njegovu ljubav prema građevinskoj struci – pogotovo hidrotehnici, koju je toliko volio i poštovao, nikad nije zaboravljao da radi s ljudima.

Njegovo stručno znanje, prebogato praktično iskustvo i cijeli niz veoma uspješnih projekata bili su garancija da je on prava osoba za znanstveno-nastavni poziv. Znao je pogoditi bit svakog problema, a to ljudi osjete i cijene.

Životni optimizam i vedrina nisu ga nikada napuštali. Volio je Rijeku i Primorje, ali i svoju Istru, građevinarstvo, a naročito ljude. Nije zaboravljao mlade, svoje nasljednike, neprestano ih potičući i uključujući i u stručni i u znanstveni rad. I svi mi koji smo imali sreću i privilegiju biti njegovi studenti i kolege, voljeli smo ga. Svuda je bio rado viđen i dočekivan zbog svoje jednostavnosti, optimizma i neposrednosti.

Iz njegovog ćemo prebogato životopisa izdvojiti samo najvažnije podatke:

Prof. Zorko Kos rođen je 2. veljače 1930. godine u Šumberu, općina Labin (Istra). Osnovnu školu polazio je u rodnom mjestu od 1936. do 1941., a srednju (gimnaziju) od 1941. do 1949. u Pazinu, Hvaru i Zagrebu s prekidom od dvije godine zbog sudjelovanja u oslobodilačkom ratu.

Od 1949. do 1956. pohađao je nastavu na Građevinskom odsjeku Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje je u svibnju 1956. godine diplomirao na hidrotehničkom usmjerenju. Stručni ispit položio je 12. studenoga 1959. godine.

Doktorsku disertaciju pod naslovom „Primjena matematičkih modela na planiranje vodoprivrednih sistema“ obranio je 5. prosinca 1979. godine na Građevinskom fakultetu u Zagrebu.

Nakon završetka studija, od 1956. do 1961., bio je zaposlen u Istarskoj vodnoj zajednici sa sjedištem u Labinu, gdje je obavljao dužnosti šefa sekcije „Raša“, tehničkog direktora i direktora. Od 1962. do 1965. godine radio je u Ministarstvu poljoprivrede Kraljevine Libije u svojstvu savjetnika za navodnjavanje. Na taj je položaj dospio temeljem natječaja Republičkog zavoda za tehničku suradnju NRH-a, a na osnovu bilateralnih ugovora dviju država. Od 1966. do 1976. je bio direktor Općeg vodoprivrednog poduzeća za vodno područje primorsko-istarskih slivova sa sjedištem u Rijeci. U tom su se razdoblju na spomenutom području izvodili najintenzivniji radovi iz svih grana vodnog gospodarstva u zadnjih 50 godina. Izgrađene su brojne regulacije, melioracijski sustavi, dvije visoke brane, veći broj vodovoda, a stalno i intenzivno obavljali su se jako opsežni studijski i vodoistražni radovi. Od 1972. je bio voditelj projekta Study of Water Resources and Their Exploitation in Istria, kojeg su financirali UNDP/FAO.

Od 1976. do umirovljenja 2000. godine, bio je zaposlen na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci. Iako mu je matični kolegij bio Hidrotehničke melioracije tla, neprekidno je predavao pet do šest kolegija iz šireg spektra vodnog gospodarstva i graditeljstva. Istovremeno je predavao nekoliko kolegija na poslijediplomskim studijima na Građevinskom i Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te Građevinskom fakultetu u Nišu. U nastavnom se radu isticao u primjeni tada suvremenih metoda održavanja nastave. U podizanju novih kadrova bio je mentor na velikom broju diplomskih i magistarskih radova.

Za docenta je izabran 1974. na Tehničkom fakultetu u Rijeci. Za izvanrednog profesora izabran je 1980., a za redovnog profesora 1985. godine na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci obavljao je dužnosti

predstojnika Zavoda za hidrotehniku i geotehniku, prodekana te dekana u četiri mandata od 1977. do 1981. te od 1991. do 1995. godine.

Kao stipendist američke tehničke pomoći boravio je u Italiji na specijalizaciji 1959., a kao stipendist UNDP-a bio je na specijalizaciji u SAD-u 1977. godine. Bio je ekspert UNEP-a i FAO-a više od 25 godina. U tom je svojstvu ishodio, organizirao i bio direktor UNDP/FAO projekta „Yug/73/009 Study of Water Resources and their Exploitation in Istria, Yugoslavia“. Projekt je realiziran kroz tri srednjoročna razdoblja i trajao je od 1972. do 1986. godine. Također je sudjelovao na većem broju skupova i ekspertnih misija, od kojih su najzanimljivije dvije u NR Kini (1989. i 1993.). Na tim mu je misijama povjeren zadatak rehabilitacije sustava za navodnjavanje Dalangdong u provinciji Guanxi u južnoj Kini.

Prof. Zorko Kos aktivno je sudjelovao u znanstvenom radu te bio voditelj znanstvenih projekata Ministarstva znanosti i tehnologije RH vezanih uz nove postupke navodnjavanja, te optimalizacije hidrotehničkih melioracija. Od 1990. do 1995. bio je voditelj projekta Znanstvene osnove za razvoj navodnjavanja u Hrvatskoj, kojeg je financiralo Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske.

Objavio je veliki broj (preko 110) znanstvenih radova u časopisima, u zbornicima radova s međunarodnih znanstvenih skupova, te u zbornicima domaćih skupova.

Napisao je prvi cjeloviti udžbenik iz hidrotehničkih melioracija za visokoškolsku nastavu u RH, a objavila ga je Školska knjiga Zagreb u tri sveska (1987., 1989., 1991.). Autor je sljedećih knjiga:

1. Kos, Z. Hidrotehničke melioracije tla. Navodnjavanje. Zagreb. Školska knjiga, 1987., 216 str.
2. Kos, Z. Hidrotehničke melioracije tla. Odvodnjavanje. Zagreb. Školska knjiga, 1989., 156 str.
3. Kos, Z. Hidrotehničke melioracije tla. Kvaliteta vode za navodnjavanje. Zagreb. Školska knjiga, 1991., 115 str.
4. Vodoprivreda gornjeg Jadrana. Povijest vodnoga graditeljstva na vodnom području primorsko-istarskih slivova. Izdavač: Adamić, Rijeka 2001., 303 str.
5. Vodoprivreda gornjeg Jadrana. Povijest razvoja vodnog graditeljstva na vodnom području primorsko-istarskih slivova.; II Kanalizacijski sustavi; Knjiga 1. Istarska županija; Izdavač: Adamić, Rijeka 2006., 192 str.

U svojstvu predsjednika Društva za odvodnju i navodnjavanje Hrvatske pripremio je 1981. godine Plan i program za izdavanje Priručnika za hidrotehničke melioracije u 12 svezaka svrstanih u dva kola (odvodnja i navodnjavanje), koje je prof. Zorko Kos pripremio, uredio i u najvećoj mjeri napisao 11 svezaka navedenog programa.

Autorska poglavlja objavio je u sljedećim knjigama:

1. Vodoprivreda gornjeg Jadrana 1864–1974. Monografija. Opće vodoprivredno poduzeće rijeka, 1974., 6–18.
2. Priručnik za hidrotehničke melioracije I. kolo, knjiga 1. Društvo za odvodnjavanje i navodnjavanje Hrvatske (DONH), Zagreb, 1983., 19–50.
3. Priručnik za hidrotehničke melioracije, I. kolo, knjiga 2. DONH, Zagreb, 1984., 154–184.
4. Priručnik za hidrotehničke melioracije, I. kolo, knjiga 3. DONH, Zagreb, 1985., 7–29.
5. Priručnik za hidrotehničke melioracije, I. kolo, knjiga 4. DONH, Zagreb, 1987., 7–28.
6. Priručnik za hidrotehničke melioracije, I. kolo, knjiga 6. DONH, Zagreb, 1991., 1–23.
7. Priručnik za hidrotehničke melioracije, II. kolo, knjiga 1. Građevinski fakultet Rijeka, 1992., 1–60.
8. Priručnik za hidrotehničke melioracije, II. kolo, knjiga 2. Građevinski fakultet Rijeka, 1993., 1–11.
9. Priručnik za hidrotehničke melioracije, II. kolo, knjiga 3. Građevinski fakultet Rijeka, 1994., 29–54.
10. Priručnik za hidrotehničke melioracije, II. kolo, knjiga 4. Građevinski fakultet Rijeka, 1995., 5–13.
11. Priručnik za hidrotehničke melioracije, II. kolo, knjiga 5. Građevinski fakultet Rijeka, 1996., 1–6.
12. Priručnik za hidrotehničke melioracije, II. kolo, knjiga 6. Građevinski fakultet Rijeka, 1997., 1–4.
13. Priručnik za hidrotehničke melioracije, II. kolo, knjiga 7. Građevinski fakultet Rijeka, 1999., 1–4.
14. Priručnik za hidrotehničke melioracije, III kolo, Knjiga 1, Suvremeni pristupi i metode planiranja i upravljanja hidromelioracijskim sustavima / Ožanić, Nevenka (ur.). Rijeka: Građevinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2003.
15. Priručnik za hidrotehničke melioracije, III kolo, Knjiga 2, Elementi planiranja sustava za navodnjavanje / Ožanić, Nevenka (ur.); Rijeka: ORVIS commerce d.o.o., 2005.
16. Priručnik za hidrotehničke melioracije, III kolo, Knjiga 3, Vodnogospodarski aspekti razvoja navodnjavanja u priobalju i krškom zaleđu Hrvatske / Ožanić, Nevenka (ur.). Rijeka: ORVIS commerce d.o.o., 2007.

Kroz svoji radni vijek aktivno je sudjelovao i na stručnim poslovima u sklopu kojih je izradio 40-ak studija i projekata, pretežno iz hidrotehničkih melioracija, ali i iz vodoopskrbe i hidrologije, u najvećoj mjeri tijekom boravka u Libiji. Svoje iskustvo na stručnim poslovima objavljivao je u domaćim časopisima te na međunarodnim i domaćim stručnim skupovima. Uz to je bio i član više redakcijskih i znanstvenih odbora, zbornika radova, domaćih i inozemnih skupova iz područja vodnogospodarskih i srodnih djelatnosti.

Bio je 10 godina član Upravnog odbora Republičkog fonda voda i u dva mandata (8 godina)

Republičkog komiteta za vodoprivredu NRH. Od 1985. do 1990. bio je koordinator svih znanstvenih projekata iz područja hidrotehnike u Građevinskom institutu, a od 1981. do 1985. bio je član Projektnog savjeta "Istraživanja građevinskog materijala mineralnog porijekla i građevinske tehnologije". Bio je član velikog broja stručnih i znanstvenih društava u zemlji i u inozemstvu, u kojima je u više mandata bio i na odgovornim funkcijama. Bio je član matičnog povjerenstva RH za izbor nastavnika u području tehničkih znanosti – polje arhitektura i urbanizam, geodezija i građevinarstvo, neprekidno od 1985. do umirovljenja.

Bio je redoviti član i član emeritus Odjela građevinarstva i geodezije Akademije tehničkih znanosti Hrvatske.

Dobitnik je većeg broja nagrada, priznanja i pohvala od kojih se ističu:

- Srebrna plaketa Labinske republike 1971. u povodu 50-te godišnjice;
- Republička nagrada za znanstveni rad „Nikola Tesla“ godine 1994.;
- Nagrada za životno djelo Grada Rijeke 2000. godine.

Umirovljen je kao redoviti profesor 2000. godine, a u zvanje profesora emeritusa izabran je odlukom Senata Sveučilišta u Rijeci 5. listopada 2001. godine.

Prazninu koja ostaje za našim profesorom emeritusom Zorkom Kosom teško možemo nadomjestiti. Možemo ga se samo s poštovanjem sjećati i unatoč odlasku, od njega i dalje učiti. Od njega možemo učiti jer su njegova djela trajna, njegovi su objekti tu i njegove riječi ovdje sa nama i one se pamte. Pamte se njegove riječi i pamti se njegov lik, lik čovjeka, učitelja, kolege i prijatelja.

Narodna mudrost kaže: *«Kroz troje čovjek živi i stječe blagoslov i nakon smrti i to – ako ima potomstvo izvedeno na pravi put, ako napravi djela na korist ljudima i ako ostavi znanje iza sebe»*. Naš profesor Zorko Kos postigao je sve troje i zato će živjeti vječno!

Zbogom i veliko hvala dragi profesore. Počivajte u miru. ■

prof. dr. sc. Nevenka Ožanić
pomoćnica rektora Sveučilišta u Rijeci i
predstojnica Zavoda za hidrotehniku i geotehniku
Građevinskog fakulteta